

Lausunto Pohteen sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämissuunnitelman luonnoksesta 2027–2030, syksy 2026

Vastaaja:

-

Vastaus:

07.10.2026, 13.21 - 07.10.2026, 15.37

1. Lausuntoa antavan rooli *

Yksityinen henkilö

2. Lausuntoa antavan yhteystiedot *

Etunimi	Hanna-Lena
Sukunimi	Dahlin
Sähköposti	hannalena.dahlin@gmail.com

3.

Arvoisat Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen päättäjät,

Hyvinvointialue Pohde aikoo uuden sote-järjestämissuunnitelman mukaan lakkauttaa kehitysvammaisten ihmisten työtoiminnasta maksettavan työosuusrahan maksamisen. Olen sitä mieltä, että tällä kovalla päätöksellä hyvinvointialue aiheuttaa hyvin todennäköisesti vain pahoinvointia jo nyt erittäin haavoittuvassa asemassa oleville ihmisille.

Olen 20-vuotiaan, lievästi kehitysvammaisen aikuisen äiti ja koulutukseltani aineenopettaja ja erityisopettaja. Näen sekä yksityiselämässäni jo lapsuudenkodista pois muuttaneen kehitysvammaisen lapseni kautta että työelämässäni erilaisten kohtaamisten kautta, kuinka tärkeää jokaiselle itsenäistyvälle nuorelle on tulla nähdyksi ja kuulluksi ja saada kokea osallisuutta ja arvostusta. Kehitysvammaiset nuoret ymmärtävät haasteistaan huolimatta monia asioita ja joutuvat kohtaamaan paljon surua ja vaikeuksia elämänsä aikana. Monet ovet ennemminkin sulkeutuvat kuin avautuvat heille. Yksi raskaimmista, kiinni pysyvimmistä ovista on työelämään osalliseksi pääseminen. Huomattava osa kehitysvammaisista ihmisistä kykenisi tekemään jotain työtä ja olemaan hyödyksi yhteiskunnassamme, mutta työmarkkinoilla heitä ei kaivata. Siksi työtoimintaan osallistuminen ja siitä pienen korvauksen saaminen on monille kehitysvammaisille arjen valopilkku, ehkä jopa oljenkorsi. Mielestäni kehitysvammaisilla ihmisillä on oikeus työhön ja itsekunnioitukseen ja siksi työosuusrahaa - joka on nimellinen, muutaman euron suuruinen korvaus - ei saa viedä heiltä. Kehitysvammaisille muutama eurokin on näkyvä, konkreettinen korvaus tehdystä työstä, joka luo kokemuksen osallisuudesta ja tarpeellisuudesta. Työosuusrahan lakkauttaminen taas alleviivaa sen, että kehitysvammaisten tekemällä työllä ja osallistumisella työtoimintaan ei ole mitään arvoa.

Työosuusrahan suuruus on vain muutaman euron päivässä, mutta minimitasoisella työkyvyttömyyseläkkeellä elävälle ihmiselle tälläkin summalla on oikeasti merkitystä. Työosuusraha toimii myös kannustimena osallistua työtoimintaan, koska se vahvistaa merkityksellisyyden ja osallisuuden kokemusta yhteiskunnassa. Työosuusrahan leikkaaminen kehitysvammaisilta ei pelasta Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen taloutta. Päinvastoin tämä toimenpide saattaa johtaa suurempiin menoihin kehitysvammaisten henkisen hyvinvoinnin heikkenemisen, yksinäisyyden, yhteiskunnasta syrjäytymisen ja näistä aiheutuvien mielenterveyden ongelmien vuoksi.

Ymmärrän, että hyvinvointialueen talouden tasapainottamiseen on löydettävä keinoja ja on tehtävä vaikeitakin valintoja. Toivon silti teiltä päättäjiltä reilua, ihmisten yhdenvertaisuutta kunnioittavaa ja sosiaalisesti oikeudenmukaista päätöstä kehitysvammaisten työosuusrahaa koskevassa asiassa.